

Dr hab. Małgorzata Górnik-Durose, prof. UŚ

Instytut Psychologii

Wydział Nauk Społecznych

Ocena osiągnięć i aktywności naukowej dr Sabiny Kołodziej
w ramach postępowania o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego

1. Informacje wstępne o Habilitantce

Dr Sabina Kołodziej ukończyła studia psychologiczne na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w 2002 r. Oprócz tytułu zawodowego magistra psychologii, posiada również tytuł magistra ekonomii, który uzyskała w 2004 r. w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach (dawniej: Akademia Ekonomiczna im. K. Adamieckiego w Katowicach). W 2006 r. na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach obroniła rozprawę doktorską pt. „Osobowościowe i kulturowe uwarunkowania przedsiębiorczości młodych ludzi”, powstałą pod opieką naukową prof. dr hab. Maryli Łukasiak-Goszczyńskiej, i uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii.

Swoją karierę zawodową rozpoczęła na stanowisku asystenta w Katedrze Nauk Społecznych Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Gliwicach (2002-2005), pracowała również jako doradca dyrektora w Krajowej Szkole Administracji Publicznej (2006-2007) oraz ekspertka w Departamencie Systemu Podatkowego Ministerstwa Finansów (2018-2021). Od 2007r. jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Katedrze Psychologii Ekonomicznej Akademii Leona Koźmińskiego (dawniej: Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego). Jak widać, cała droga zawodowa dr Sabiny Kołodziej realizuje się na pograniczu psychologii i ekonomii.

2. Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Habilitantka za główne swoje osiągnięcie naukowe uznała analizę postaw motywacyjnych wobec podatków przedstawioną w monografii pt. *Między niechęcią a obowiązkiem. O postawach motywacyjnych podatników*, wydanej przez Wydawnictwo Naukowe Scholar w 2023 r. Głównym celem tej pracy było

przyjrzenie się postawom polskich podatników wobec systemu podatkowego i płacenia podatków oraz wskazanie pewnych uwarunkowań i konsekwencji tychże postaw. Analiza postaw wobec podatków oparta została na koncepcji postaw motywacyjnych wobec podatków zaproponowanej przez australijską badaczkę Valerie Braithwaite, która swoje naukowe ustalenia na temat stosunku do podatków miała możliwość skonfrontować z australijską rzeczywistością podatkową, proponując rozwiązania (wdrożone), które przyczyniły się do polepszenia relacji pomiędzy podatnikami a ich państwem. Niewątpliwą inspiracją dla Habilitantki były również prace austriackiego badacza Ericha Kirchlera (zwłaszcza jego książka z 2007 r. *The Economic Psychology of Tax Behaviour*, wydana przez Cambridge University Press).

W początkowych rozdziałach swojej monografii – po ogólnych rozważaniach na temat podatków w perspektywie historycznej, ekonomicznej i społecznej oraz zachowań podatników, jak również przedstawieniu wyników badań koncentrujących się na specyfice i uwarunkowaniach zachowań podatkowych, mentalności i moralności podatkowej, społecznych reprezentacjach podatków, stosunku do państwa nakładającego podatki (kwestia zaufania do władzy i siły tej władzy) – Habilitantka omówiła rdzeń teoretyczny swojej pracy, czyli wspomnianą już koncepcję postaw motywacyjnych Valerie Braithwaite. Badaczka ta – jak pisze Habilitantka – ujmuje postawy motywacyjne jako „uzewnętrznienie opinii, preferencji, zainteresowań, uczuć i przekonań jednostek odnoszących się do różnych form szacunku dla instytucji państwa i aprobaty wobec działań władz” (s. 38), które są powiązane „z pewnym wzorcem reagowania jednostki podczas interakcji z instytucjami państwa i mogą odnosić się do wielu obszarów działania państwa” (s. 38). Powstają one „w wyniku interakcji z innymi ludźmi oraz instytucjami, są zewnętrznymi przejawami stopnia aprobaty i szacunku wobec władzy oraz stanowią o sposobie prezentacji jednostki w kontekście społecznym” (s. 38). W odniesieniu do podatków Braithwaite wyróżniła pięć szczegółowych postaw. Stworzyła także narzędzie do ich badania – kwestionariusz MPQ (*Motivational Posture Questionnaire*), który Habilitantka adaptowała, a następnie wykorzystwała w cyklu pięciu badań, które zaprezentowała w swojej monografii. Polska wersja MPQ ma nieco inną strukturę niż oryginał, zmieniono też nazwy postaw tak, aby w pełni odzwierciedlały ich istotę. W polskiej wersji wyodrębnione postawy to: moralny obowiązek, kapitulacja, aktywny opór, kontestacja oraz przyjemna gra.

W badaniu I Habilitantka koncentrowała się na wybranych uwarunkowaniach postaw podatników. Wzięła pod uwagę takie zmienne jak tożsamość moralna, potrzeba kontroli, zaangażowanie społeczno-obywatelskie i ocena funkcjonowania państwa. Wyniki badania wskazywały, że postawy motywacyjne wobec podatków wiążą się z tożsamością moralną jednostki oraz wynikającym z tejże zaangażowaniem obywatelskim, które z kolei wzmacniane jest przez pozytywną ocenę funkcjonowania państwa.

W kształtowaniu postaw motywacyjnych wobec podatków istotna jest także potrzeba kontroli, wyrażająca dążenie jednostki do zachowania wolności i autonomii.

Nie mam zastrzeżeń do samej idei i realizacji tego badania, jednakże mam wrażenie, że niektóre założenia odnoszące się do badanych zależności były zbyt uproszczone. Na przykład, obywatelskie zaangażowanie może wyrażać się nie tylko w postawach przystosowania, ale również w buncie i kontestacji, jeśli ocena funkcjonowania państwa jest mniej niż pozytywna. Z kolei potrzeba kontroli niekoniecznie musi wyrażać się w oporze i kontestacji – jeśli sytuacja oceniania jest jako spełniająca oczekiwania, to również przystosowanie może wynikać z potrzeby kontroli. Generalnie uważam, że w zaproponowanym modelu warto by było przemyśleć rolę oceny funkcjonowania państwa – może jako moderatora relacji pomiędzy pozostałymi zmiennymi? Relacje te mogą bowiem się różnić w zależności od tego, czy podatnik ocenia swoje państwo (czyli „poborcę podatków”) pozytywnie, czy negatywnie. Problem ten można odnieść też do zaufania do państwa, o czym jednoznacznie mówi model ospiska zaproponowany przez Kirchlera, który wielokrotnie przywołuje Habilitantka.

Badanie II, przeprowadzone na próbie reprezentatywnej, zmierzało do opisanie jak rozkładają się postawy wobec podatków w polskim społeczeństwie w zależności od płci, wieku i wykształcenia badanych. Było to badanie bardziej socjologiczne niż psychologiczne. Trudno wymienione zmienne nazwać psychologicznymi, jeśli nie precyzuje się, jakie cechy i właściwości one etykietują. Na dodatek w zestawie zmiennych zabrakło mi jeszcze jednej zmiennej, istotnej – jak sądzę – w kontekście postaw wobec podatków, a mianowicie statusu materialnego. Postawy wobec „daniny” na rzecz państwa kształtować się mogą inaczej w zależności od zasobności portfela (o czym zresztą Habilitantka pisze w innej części swojej monografii). Badanie wykazało zróżnicowanie postaw ze względu na charakterystyki demograficzne podatników – zgodne z przewidywaniami. Za najbardziej wartościowy rezultat tego badania II uważam jednakże stworzenie typologii postaw wobec podatków i wyodrębnienie trzech profili tychże postaw, charakteryzujących podatników ambiwalentnych i niechętnych wobec systemu podatkowego oraz wspierających system podatkowy. Typologia ta została wykorzystana w kolejnych badaniach zaprezentowanych w monografii.

Kolejne badanie (badanie III) miało odpowiedzieć na pytanie, jak osoby o określonych postawach wobec podatków oceniają zachowania podatkowe innych podatników (uchylanie się i unikanie podatków) – pracowników i przedsiębiorców. W badaniu tym ponownie wykorzystana została polska wersja MPQ. Habilitantka ponownie wyodrębniła trzy profile podatników, bazując na wynikach analizy skupień z poprzedniego badania. Osoby badane – pracownicy i przedsiębiorcy – miały ocenić na dwóch skalach (uczciwe – nieuczciwe oraz usprawiedliwione – nieusprawiedliwione) opisane im zachowania

pracowników lub przedsiębiorców, różniące się legalnością działania podjętego w celu obniżenia wysokości płacenia podatku (uchylanie się – unikanie). Analiza wyników, oparta w znacznej mierze na analizie wariancji, wykazała istnienie związku między oceną uchylania się od podatków i natężenia postaw motywacyjnych wobec podatków, różnic w zakresie oceny unikania i uchylania się od podatków przez pracownika i przedsiębiorcę w zależności od własnej sytuacji zawodowej osoby badanej. Stwierdzone różnice dotyczyły zarówno pojedynczych postaw, jak i trzech wyodrębnionych profili podatników. Uchylanie się od podatków było oceniane jako bardziej naganne niż ich unikanie, zarówno wśród pracowników, jak i przedsiębiorców. Jednakże, pracownicy, w porównaniu do przedsiębiorców, mniej przychylnie oceniali legalne metody obniżania podatków, natomiast przedsiębiorcy w większym stopniu niż badani pracownicy potępiali uchylanie się od podatków. Ponadto wykorzystywanie niezgodnych z prawem możliwości obniżenia płaconych podatków było w mniejszym stopniu akceptowane, jeśli dotyczyło ono przedsiębiorcy, niezależnie od grupy dokonującej tej oceny.

Badanie to zostało zaplanowane i przeprowadzone rzetelnie i poprawnie, zastosowano adekwatne metody analizy statystycznej. Sformułowane wnioski nie budzą zastrzeżeń.

W badaniu IV Habilitantka podjęła trudną próbę powiązania postaw motywacyjnych wobec podatków z deklarowaną skłonnością do płacenia lub niepłacenia podatków oraz oceną systemu podatkowego w kategoriach zaufania i siły. Próba była trudna z tego powodu, że odnosiła się do deklaracji na temat zachowań, które nie tylko mogły wiązać się z ich negatywną oceną moralną, ale również mogły być niezgodne z prawem (w przypadku unikania płacenia podatków). W badaniu ponownie wyodrębniono profile postaw motywacyjnych, a analiza odnosiła się zarówno do poszczególnych postaw, jak i wspomnianych trzech profili. Do badania skłonności do płacenia lub niepłacenia podatków zastosowano polską wersję kwestionariusza TAX-I Kirchlera i Wahl, a do pomiaru zaufania i siły władz skarbowych ankietę własną opracowaną na podstawie narzędzia stosowanego w badaniu Tan i Braithwaite.

Wyniki badania IV pokazały, że deklarowana skłonność do dobrowolnego płacenia podatków jest istotnie bardziej wyrazista u osób wspierających system podatkowy oraz ambiwalentnych wobec tego systemu, w porównaniu do podatników niechętnych wobec podatków. Równocześnie osoby badane niechętne wobec systemu podatkowego oraz ambiwalentne były bardziej skłonne do uchylania się od podatków w porównaniu z osobami wspierającymi system. Wyniki badania pokazały również, iż im większe natężenie postaw przystosowania, tym większe zaufanie do systemu podatkowego, postawom buntu towarzyszy natomiast brak zaufania do systemu. Ponadto w przypadku postaw buntu im większe poczucie konieczności regulowania ciążyących na podatniku zobowiązań podatkowych wynikające ze świadomości siły egzekucyjnej władzy, tym silniejsze dążenie do przeciwstawienia się i ochrony Ja.

Badanie to – jak poprzednie – zrealizowane zostało poprawnie i rzetelnie, Analizy przeprowadzono za pomocą adekwatnych metod statystycznych (głównie analiza wariancji). Jedyna moja wątpliwość dotyczy sposobu badania skłonności do zachowań, które mogą być nieakceptowane społecznie lub niezgodne z prawem. Jak rozumiem w badaniu nie kontrolowaniu w żaden sposób tendencji badanych do przedstawiania się w lepszym świetle i nieujawniania swoich nielegalnych zachowań. W jakim stopniu można zatem ufać badanym, że nie ukrywali oni swoich faktycznych skłonności?

W ostatnim badaniu z zaprezentowanego w monografii cyklu podjęta została próba sprawdzenia potencjalnych działań wzmacniających dyscyplinę podatkową oraz deklarowane zaufanie do działań administracji podatkowej w wyłonionych trzech profilach podatników ambiwalentnych, niechętnych lub wspierających system podatkowy. W badaniu tym wprowadzono koncept sprawiedliwości proceduralnej i dystrybutywnej; ta pierwsza dotyczy sposobu implementacji istniejącego prawa podatkowego i odnosi się w głównej mierze do oceny jakości interakcji między podatnikiem i administracją podatkową, ta druga natomiast do oceny sprawiedliwości wymiany między partnerami interakcji – państwem a podatnikiem. Habilitantka weryfikowała hipotezy o wpływie informacji o doświadczeniu sprawiedliwej procedury podatkowej – w wymiarze proceduralnym i dystrybutywnym – na skłonność do uchylania się od podatków oraz deklarowane zaufanie do działań administracji podatkowej wśród podatników różniących się profilem postaw motywacyjnych wobec podatków. To badanie przeprowadzone było w dwóch etapach w procedurze eksperymentalnej na próbie reprezentatywnej (w pierwszym etapie). Po podziale osób badanych na trzy profile postaw w wyniku badania w pierwszym etapie i wylosowaniu trzech równolicznych prób, respondenci z każdego profilu postaw zostali losowo przydzieleni do jednego z trzech warunków eksperymentalnych, różniących się komunikatem o doświadczonej kontroli skarbowej. Następnie w wyodrębnionych grupach w drugim etapie badania powtórzono pomiar skłonności do uchylania się od podatków oraz zaufania do urzędu skarbowego po uprzednim zapoznaniu się przez osoby badane z jedną z trzech informacji opisującej przebieg kontroli skarbowej – zgodnej z regułami sprawiedliwości proceduralnej, dystrybutywnej oraz jednej i drugiej.

Wyniki potwierdziły zakładany wpływ sprawiedliwości proceduralnej oraz dystrybutywnej na skłonność do uchylania się od podatków oraz zaufanie do działań administracji skarbowej. Doświadczenie kontroli zeznania podatkowego przeprowadzonego z poszanowaniem zasad sprawiedliwości proceduralnej istotnie zmniejszyło skłonność respondentów do uchylania się od podatków oraz zwiększyło poziom ich deklarowanego zaufania do urzędu skarbowego. Efekt ten wystąpił we wszystkich trzech grupach podatników, wyodrębnionych ze względu na natężenie postaw motywacyjnych wobec podatków. Podobnie kontrola podatkowa cechująca się sprawiedliwością

dystrybutywną obniżyła deklarowaną skłonność osób badanych do uchylania się od podatków oraz zwiększyła poziom ich zaufania do działań administracji skarbowej. Wpływ sprawiedliwości dystrybutywnej na uchylanie się od podatków widoczny był wśród osób badanych wszystkich trzech profili postaw, natomiast w przypadku zaufania odnotowany on został w grupie podatników niechętnych wobec systemu oraz wspierających system. Połączenie dwóch analizowanych wymiarów sprawiedliwości podatkowej również skutkowało mniejszą skłonnością do uchylania się od podatków oraz większym poziomem zaufania do urzędu skarbowego we wszystkich profilach postaw motywacyjnych wobec podatków.

Badanie V było niewątpliwie najdojrzalsze i najbardziej złożone z zaprezentowanych w monografii badań. Jego wyniki mają również bezpośrednie przełożenie aplikacyjne. Zostało ono przeprowadzone w modelu eksperymentalnym z pretestem i posttestem, wyniki zostały poddane analizie za pomocą analizy wariancji. Jak poprzednie, badanie zostało przeprowadzone rzetelnie, na dodatek na wyjściowej próbie reprezentatywnej polskich podatników (co warto podkreślić). W ramach dyskusji z Autorką badania, zastanawiam się nad możliwością rozbudowania planu eksperymentalnego i wprowadzenia dodatkowych warunków. W badaniu prezentowano opisy kontroli skarbowej zgodnej z zasadami sprawiedliwości proceduralnej i dystrybutywnej. Myślę, że warto byłoby również sprawdzić, czy i w jakim stopniu – relatywnie do zmniejszenia deklarowanej skłonności do uchylania się od płacenia podatków oraz wzrostu zaufania do urzędu skarbowego – opis kontroli łamiącej reguły sprawiedliwości proceduralnej i dystrybutywnej zwiększałby tendencję do uchylania się od podatków i powodował spadek zaufania do urzędu w poszczególnych grupach podatników, różniących się profilem postaw.

*

Podsumowując, monografia, którą Habilitantka przedstawia jako jej główne osiągnięcie naukowe, jest niewątpliwie świadectwem jej kompetencji naukowych, zarówno teoretycznych, jak i metodologicznych. Dr Sabina Kołodziej zna zagadnienia związane z funkcjonowaniem i systemu podatkowego i podatników zarówno z literatury, jak i praktyki. Monografia zawiera dobry przegląd literatury na temat różnych aspektów aktywności podatników i ich stosunku do systemu podatkowego i swojego państwa. Zaprezentowane badania składają się na logiczny cykl, wyjaśniający z jednej strony pewne uwarunkowania, z drugiej konsekwencje postaw motywacyjnych podatników dla ich deklarowanej skłonności do płacenia lub niepłacenia podatków oraz dokonywanych ocen zachowań innych podatników. Szczególnie cenne są wyniki badania V, które pokazują – wydawałoby się rzecz oczywistą – że to, jak traktowany jest podatnik przez przedstawicieli państwa przekłada się na jego zachowania – czyli skłonność do dzielenia się z tym państwem swoimi pieniędzmi.

Zaprezentowane badania – jak wielokrotnie podkreślałam – zostały przeprowadzone poprawnie i rzetelnie z zastosowaniem adekwatnych metod analizy statystycznej. Tę adekwatność metod chciałabym zaakcentować, ponieważ w całej monografii to statystyka służy wynikom, a nie odwrotnie – maestria statystyczna nie przykrywa warstwy merytorycznej, jak to się dzieje w wielu innych badaniach psychologicznych¹.

Generalnie monografię oceniam pozytywnie, ma ona niezaprzeczalne walory poznawcze, prezentując kompleksowy obraz postaw polskich podatników wobec płacenia podatków i systemu podatkowego. Nawet jeśli podąża tropami wyznaczonymi przez Valerie Braithwaite, to czyni to z rozmysłem i dbałością o uwzględnienie polskiego kontekstu kulturowego. Jest przykładem solidnej pracy badawczej, opartej na dobrym warsztacie metodologicznym i dogłębnym rozeznaniu literatury przedmiotu. Pokazuje wyraźnie, że problem podatków – postaw wobec nich i zachowań podatników, wykracza daleko poza prosty problem ekonomiczno-prawny i jest zagadnieniem ze wszech miar psychologicznym. Ma również wyraźne przełożenie aplikacyjne – prezentowane wyniki pięciu badań warto by było uwzględnić w udoskonalaniu polskiego systemu podatkowego, zwłaszcza w zakresie ulokowania pozycji podatnika w tym systemie i dostosowania działań administracji skarbowej do indywidualnych postaw i właściwości osób płacących (lub nie) podatki.

3. Ocena pozostałej aktywności naukowej

a) Aktywność publikacyjna i udział w konferencjach

Oprócz monografii, przedstawionej jako główne osiągnięcie naukowe, dr Sabina Kołodziej ma w swoim dorobku publikacyjnym jeszcze jedną monografię we współautorstwie z M. Goszczyńską i A. Trzcińską - *„Uwikłani w świat pieniądza i konsumpcji. O socjalizacji ekonomicznej dzieci i młodzieży”* wydana przez Wydawnictwo Difin w 2012 r., sześć rozdziałów w pracach zbiorowych (połowa we współautorstwie) oraz 30 artykułów w czasopismach o bardzo zróżnicowanej randze naukowej – od *Proceedings* różnych konferencji (wykazanych jest pięć), periodyków, takich jak *Studia i Materiały Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Wiedzą* i *Ruch Pedagogiczny*, po czasopisma ze stosunkowo wysokim IF (np. *PloS ONE* IF 3.752, 5-letni IF 4.069). Wydaje się, że Habilitantka przyjęła niezbyt korzystną dla siebie strategię publikacyjną, umieszczając wiele swoich – skądinąd niezłych – tekstów w mało znaczących periodykach, gdy tymczasem ma potencjał, aby publikować w lepszych, o czym

¹ Czyli – jak stwierdzono niegdyś w dyskusji na temat celowości i konsekwencji stosowania rozbudowanych modeli statystycznych do analizy danych z badań psychologicznych – „ogon nie merda psem” [por. Doliński, D. (2018). Is psychology still a science of behaviour? *Social Psychological Bulletin*, 13(2), Article e25025. <https://doi.org/10.5964/spb.v13i2.25025>]

świadczy ponad 1/3 jej prac opublikowanych w czasopismach o wartości punktowej co najmniej 70. W dorobku naukowym Habilitantka posiada również 42 wystąpienia na konferencjach naukowych (prawie połowa to konferencje zagraniczne o zasięgu światowym).

Tematyka wspomnianych publikacji i wystąpień konferencyjnych koncentruje się wokół kilku głównych problemów, mianowicie zachowań podatkowych i decyzji finansowych wpływających na rozliczenia podatkowe przedsiębiorstw przez księgowych, socjalizacji ekonomicznej oraz czynników wyjaśniających przedsiębiorczość młodych ludzi (bezpośrednio po doktoracie). Wzrastająca liczba publikacji o wysokiej randze naukowej w pierwszym z wymienionych obszarów wyraźnie wskazuje kierunek rozwoju naukowego Habilitantki.

Prace, których autorką lub współautorką jest dr Sabina Kołodziej są cytowane – liczba cytowań jest przyzwoita, acz nie imponująca. Jak podaje Habilitantka w bazie Google Scholar jest ich 475 (bez autocytowań), w bazie Scopus 62, a Web of Science 55. Przekłada się to na indeks Hirscha w zakresie od 10 (Google Scholar) do 3 (Scopus). Liczba punktów łącznie, biorąc pod uwagę wszystkie publikacje z punktacją przypisywaną danej publikacji w roku jej opublikowania to 1329.

b) Realizacja projektów grantowych oraz współpraca międzyuczelniana i międzynarodowa

Dr Sabina Kołodziej brała udział jako wykonawczyni w pięciu grantach finansowanych ze środków MNiSW oraz NCN, Narodowego Banku Polskiego lub funduszy europejskich, jednym grantem kierowała (MINIATURA NCN w latach 2018-2019). Poza tym była zaangażowana w realizację projektów grantowych poza macierzystą uczelnią, np. w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach.

Habilitantka odbyła staż naukowy w Katedrze Ekonomii, Wydziału Ekonomii, VSB – Technical University in Ostrava, Czechy.

Prężnie działa w Akademickim Stowarzyszeniu Psychologii Ekonomicznej (ASPE) – była jedną z osób zakładających to stowarzyszenie, a w latach 2017-2023 jego prezeską. Ponadto jest członkinią takich organizacji międzynarodowych jak International Association for Research in Economic Psychology (IAREP), International Association of Applied Psychology (IAAP), Society for Judgement and Decision Making (SJDm).

Recenzuje dla wielu znaczących czasopism naukowych, np. *Basic and Applied Social Psychology*, *Current Psychology*, *Frontiers in Psychology*, *General and Professional Education*, *International Journal of Pluralism and Economics Education*, *International Journal of Psychology*, *Kultura i Edukacja*, *Management Systems in Production Engineering*, *Przegląd Psychologiczny*.

Ponadto ma duże doświadczenie we współpracy z sektorem gospodarczym, organizując szkolenia i warsztaty oraz pełniąc funkcję ekspertki (np. w Departamencie Systemu Podatkowego

w Ministerstwie Finansów, Krajowej Administracji Skarbowej, Krajowej Szkole Administracji Publicznej, Polskim Instytucie Ekonomicznym).

*

Podsumowując, aktywność naukową Habilitantki oceniam pozytywnie. Uznaję ją za wystarczającą podstawę do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Dr Sabina Kołodziej jest osobą niewątpliwie aktywną naukowo, prowadzącą interesujące badania na odpowiednio wysokim poziomie merytorycznym i metodologicznym. Powinna tylko bardziej zadbać o umieszczanie wyników swoich badań w czasopismach o odpowiedniej randze i zasięgu. Potrafi również współpracować z innymi badaczami, o czym świadczą publikacje powstałe we współpracy z badaczami spoza macierzystego ośrodka, w tym spoza kraju. O jej aktywności naukowej dobrze świadczy również liczba konferencji, w których brała udział, a niektóre z nich współorganizowała. Na podkreślenie zasługuje również jej zaangażowanie w upowszechnianie wiedzy psychologicznej na temat interesujących ją zagadnień i w aplikowanie wyników badań naukowych do praktyki społecznej.

4. Konkluzja

Dokumentacja, na podstawie której dokonałam oceny dorobku wg kryteriów zawartych w Ustawie Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce art. 219 w art. 219 ust. 1 pkt. 2, wskazuje na to, że działalność naukowo-badawcza dr Sabiny Kołodziej spełnia standardy akademickie i kryteria ustawowe, tzn. posiada ona w dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój psychologii jako dyscypliny naukowej, w tym monografię naukową wydaną przez wydawnictwo Scholar, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit., oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, w tym zagranicznej. W związku z powyższym rekomenduję nadanie dr Sabinie Kołodziej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Katowice, 24 czerwca 2024

